

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Mezdno gibanje rudarjev.

Ljubljana, dne 20. jan. 1922.

Danes dopoldne so se pogajanja pri pokrajinski upravi nadaljevala. Poleg zadnjih omenjenih zastopnikov so prispeli tudi zastopniki poduradnikov.

G. dvorni svetnik Stergar je prebral spomenico Zveze industrijcev, katera se v principu izjavlja za zvišanje mezd, vendar na drug plačilni način, kot je sedaj pri družbi uveden. Ukinejo se naj družinske in draginjske doklade in se s poviškom prenese na temeljno plačo. To spomenico je zagovarjal zastopnik Zveze industrijcev ing. Šuklje. Delavski zastopniki so pa odločno zavrnili predlog Zveze industrijcev, ker s tem bi pognali družinske očete v bedo. Zebili bi edino podporo za številno družino, kajti samec lažje izhaja z 80 K dnevno kot družina z 200 K.

Po precej ostri debati so sklenili, da ugotovijo, v kolikor so se zvišale cene življenjskim potrebščinam. Kajti temelj za pogajanja naj bo sklep vlade z januarjem 1921, točka 8., katera pravi, da se morajo družinske doklade zvišati sorazmerno z draginjo. To so zahtevali naši sodrugi in ničesar drugrega. Komisija je ugotovila, da so se izdatki za najnujnejše življenjske potrebščine zvišale od januarja 1921 pa do danes za 394 K mesečno za osebo, torej dnevno, če šteje mesec 26 delavnih dni, 15.15 K za osebo. Potem bi znašale draginjske doklade za delavca 42.15 K, za ženo 22.40 K in otroke 20.40 K dnevno. Odločno pa so stali naši zastopniki na stališču, da se da ves ta priboljšek v obliki draginjske doklade, kar je iz socialnega vidika edino pravično.

Družba pa je predlagala, naj se vse doklade združijo v temeljno plačo. Ta

plača se pa zviša tako, da dobi kopač 8 K, začetnik 5 K, profesionisti in delavci na akord 10% več. Točke 8. pa družba sploh ne prizna. Zvišajo se temu primerne cene premoga in uvede se naj prosta trgovina.

To ponudbo so naši zastopniki zavrnili in sodrug Čobal je v temeljitem govoru očrtal posledice, ki bi nastale v slučaju nesporazuma. Ker so se gospodje izgovarjali, da se bodo s povišanjem cene premoga zvišale tudi cene življenjskim potrebščinam in bo naša industrija radi kon-

izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Položaj trgovca.

Trgovec kupi blago, ne proda ga pa takoj, razprodaja traja več tednov, lahko več mesecev. Recimo, da je kupil blaga za 1000 Din., čez dva meseca ga proda za 1050 Din. Njegovi stroški znašajo pri tem 30 Din., torej mu je dala kupčija 20 Din. čistega dobička. obrestovalo se mu je 1000 Din. v 2 mesecih z 20 Din. ali za celo leto 6krat toliko, t. j. 120 Din., kar kaže 12% obrestovanje. Pred vojno bi bil s tem dobičkom zelo zadovoljen — kaj pa danes? 1000 Din. mu je dalo v 2 mesecih 1620 Din. Ali pa dobi za teh 1020 Din. danes res tudi za 20 Din. več blaga? Med tem je vrednost denarja padla (cene so zopet poskočile) in za 1020 Din. ne dobi večje količine blaga, kolikor ga je dobil pred 2 mesecema za 1000 Din. Kje je torej njegov dobiček, ko pa ima denar, ki ga je prejel, če prav ga je za oči več, v resnici manjšo kupno moč! Očividno je, če bo tako tržil, bo kmalu berač. Po-

skurenčne nezmožnosti pričela hirati, jim je dobro povedal, da ne smejo iskati vzroka draginji v zvišanju plač. Delavcem moramo dati to, kar jim pripada, to je tako plačo, da bo lahko živel sebe in družino.

Nadkomisar g. dr. Mrak je podpiral delavske zahteve, a gospodje pri družbi se niso hoteli omeščati. Ponudili so drobtino s svoje bogato obložene mize. Le poglejmo številke: Zahteve rudarjev znašajo 76 milijonov. Družba ponuja 30. 50 milijonov pa naj gre v veliko žrelo. Prekinili so pogajanja, katera se bodo v petek nadaljevala.

magati si mora drugače. Ne sme biti zadovoljen z letno 12%, zahtevati jih mora več. Čim več jih doseže, tembolje. Vendar ovirajo previsoke obresti (dobičke) različne draginjske naredbe. Nakupna in prodajna cena enega in istega blaga ne sme kazati preveč kriččega razločka. Če se hoče trgovec vestno držati naredb, torej nikakor ne sme trgovati z blagom, ki bi ležalo dolgo časa v skladišču, ker sicer se mu lahko zgodi vpričo padanja denarne vrednosti, da bo za svojo robo, ki je dal zanjo razmeroma dober denar, dobil veliko manj vreden denar. Nasprotno mora biti njegova skrb, da blago hitro proda, za izkupiček kupi zopet novo blago, ki ga zopet hitro proda itd. tako se za vsako zmanjšanje denarne vrednosti za silo odškoduje z malenkostno višjim dobičkom. Radi tega vidimo danes v solidni trgovini vse polno nenaravnih slučajev, da trgovec danes proda blago za neko ceno, čeprav ve, da bo na tej ceni drugega blaga iste vrste sam

Uloga žensk v sovjetski Rusiji.

Par zanimivih razkritij, tako tragičnih kot hudomušnih, glede položaja in delavnosti žensk v sovjetski Rusiji, navaja M. J. Kessel v Figaru kot plodove osebnih opazovanj in preiskav v obmejnem ozemlju Rusije.

V Rigi je govoril z neko žensko, ki je dospela iz Petrograda potem ko je preživela dve leti v komunističnih ječah. Sovražila je boljševike s sovraštvom, ki je bilo tembolj ginljivo, ker je bila nepristranska ter skušala najti, če ni v delu uničenja, ki se je nahajalo v spremstvu sovjetov v teku zadnjih štirih let, najti tudi nekaj zdravih elementov.

Po prepričanju odločna feministka, je rekla:

— Mislim, da je edini resnični uspeh boljševizma popolna enakost, katero je dal ženskam.

Te besede so potrdile poročevalcu povesti vseh ruskih hegunk, brez ozira na

strankarske razlike, nadalje pisma iz Rusije ter čitanje sovjetskih listov.

Naslednje je dejstvo: — V sedanjem času ni na celem svetu dežele, v kateri bi ženske uživale prostost in enakost, katero bi se dalo primerjati z ono, katero uživajo v Rusiji. Ali pa izvira iz tega kako izboljšanje njih položaja, ali če je beda za ženske prav tako velika kot za moške, kako moralno povišanje ali globoka zavest njih neodvisnosti in dostojanstva? Ali je dežela kot taka raditega kaj na boljšem?

Ruske ženske so se vedno aktivno vmešavale v politiko. Nihilistka s svojimi zvitimi lasmi, svojim lorgnonom in svojimi cigaretami, je postala v Franciji določen tip. Ko pa se je svet norčeval iz nje, ni vedel, da prikriva ta zunanost gorečo dušo, fanatizem, ki je bil močnejši kot oni moških, ter prikrito histerijo, ki je našla izraza v zarotah in uporih.

Njih sanjam, njih slutnjam in njih mrzlični delavnosti je izročil boljševizem Rusijo kot neizmeren plen.

Nekatere teh komunističnih žensk so pomenjale velik uspeh. Najbolj presenetljiv vzgled med temi je Kolontaj.

Hčerka generala pod carskim režimom, veleposestnika, je bila od svoje mladosti naprej znana vsled svojega revolucionarnega mišljenja. Njena inteligenca je značilna in njena vzgoja dovršena. Ona govori štiri jezike z enako dovršenostjo. Zelo lepa, oborožena z nevarnim časom, je izvajala na delavce upliv, ki se je že bližal fascinaciji. Dovršena igralka je naročevala svoje obleke le pri najboljših pariških krojačih.

Po revoluciji se je poročila — v komunističnem smislu besede, — z navadnim mornarjem iz Baltika, kojega edina privlačnost so bili njegovi kodrasti lasje in telo, ki je lahko preneslo vse težkoče in napore. Kolontajka je bila amazonka junaške dobe boljševizma. Sedaj pa je njena zvezda obledele in sovjeti so ji dovolili penzijo, da lahko živi v umaknjenju.

Z Linino, — nadaljno komunistično zvezdo, — se je celi slog izpremenil.

ne dobi več, ker je poskočilo v ceni. Vendar proda blago in kupi drugo dražje. (ker dobiček ima zadosten), čeprav mu izkušnjavec šepeta: ne prodaj, čakaj, dobiček bo še večji! A on hoče ostati poštenjak, drži se naredb in ne drži blaga. Kaj pa nepoštenjak? Izkušnjavi podleže: drži blago v skladišču ter prosi boga, da bi šle cene kvišku. Zaveda se pa, da pride lahko na zatožno klopo, če bo pri istem blagu prevelika razlika med nakupno in prodajno ceno: zato sklene zvezo z drugim »poštenjakom« ali pa še s tretjim. Svoje blago, ki leži v skladišču, proda prijatelju A. Prijatelj A. ima v rokali fakturo (račun), kjer je blago že dražje zaračunano ter proda blago B-ju še dražje in B. ga proda sedaj zopet, seveda še dražje, nazaj prvemu trgovcu, v čigar skladišču blago še vedno leži. Prijatelja A. in B. sta le samo slamnata moža, zadovoljita se z manjšim dobičkom: največji dobiček pobere seveda ta, ki je odprl in sklenil to »lepo verigo« preko A-ja in B-ja. To so pač pravi »veržniki«.

Kdo trpi škodo? Konsument seveda. Vidimo, da ima solidna trgovina, če hoče biti vesna, precejšnje težkoče, vidimo tudi v trgovini danes toliko izkušnjav, ki so tem močnejše, čim bolj je padla moralna vrednost posameznika radi vojne, da je najbrže prav težko na vsej črti ostati soliden trgovec. Mejo med solid-

nostjo in nesolidnostjo je ravno radi vojnega divjaštva, ki je ubilo toliko moralnih vrednot, velikokrat težko jasno začrtati, in kar se enemu zdi pošteno, se drugemu zdi nepošteno. Zelo značilno je to za vojno moralo, pa čuditi se ji ne smemo. Skoro pet let so ubijali v človeku moralo, naravnost čudež je, da še ni popolnoma ubita.

Vendar kaj obeta bodočnost?

Kakor smo videli v industriji, je tudi tu vzrok in prilika iskanja velikih dobičkov nestanovitnost denarne vrednosti in strah pred bodočnostjo.

Postavite to vrednost na trdno podlago, in postavili boste temelj solidni industriji in solidni trgovini. Če bo tovarnar kakor tudi trgovec mogel v svojih kalkulacijah računati z zanesljivimi razmerami, se bo prav rad zadovoljil z manjšim dobičkom ter bo konkurenčno ubil vsako nesolidnost in verižništvo. Tu ne pomagajo najbolj ostre naredbe proti nepoštenosti; za nepoštenjaka je naredba — paragraf — samo zato, da se mu izogne. Edina pomoč je **ustalitev denarne vrednosti**. Koliko je potem denar vreden, veliko ali malo — je že precej postransko. Poglavitna je stalnost in oddahnili se bodo vsi pošteni trgovci, ki morajo danes po pravici ali po krivici prenašati nevoljo in zaničevanje trpečega ljudstva.

v bližino, kjer spe nedolžne žrtve hinavskega klera. Saj je stara resnica, da grešnika vedno vleče pekoča vest tja, kjer so žrtve njegovega greha.

Nadalje vam povemo, da nas prav nič ne ježi, če stoji vaša organizacija na trdnih nogah, ker vemo, da se radi preobilo zavžitega alkohola te noge večkrat zelo majejo. Pepe, kaj rečeš?

Glede noveletnega darila gu. ravnatelju, mislimo, da ni lepo, če se drobtine, katere dobiva delavstvo od kapitalistične mize v plačilo za svoje robovanje, zopet zbirajo ter dajejo kapitalistom kot darila na njih že itak polno mizo, ko bolne tovariše puščate v nemar.

To vam še povemo, da je g. Bricelj res vsegamogočen, ker edino ljudje njegove sorte lahko prekose kameleona v spreminjanju barv: tako da postanejo iz klerikalca socialisti, iz socialistov liberalci, iz liberalcev komunisti, iz komunistov »Novočasarji«.

Glede masla vam povemo le toliko, da ga je taka množina na vaših glavah, da če količkaj solnce na vas posije, lahko utonete v njem. Pika in dosti za enkrat.

Dnevne vesti.

Kaj je Jugoslaviji najbolj potrebno? Delavka, mati 10 otrok, nam piše: Naj povem k pogovoru v 10. številki »Napreja« kot tretja še jaz svoje skromno mnenje: Fo zelo kratkem premišljevanju sem prišla do mnenja, da je Jugoslaviji najbolj potreben drevored od Ohrida do Triglavu, na katerem bi bili obešeni vsi verižniki in navijalci cen. — Mati desetih sinov, ki naj v bodočnosti branijo domovino. — (Da bodo ti izstradani otroci slabi vojaki, če sploh dorastejo — to je jasno. Če bi šlo našim militaristom torej res za dobro branbo domovine, bi morali take drevored prav kmalu postaviti. Dozdaj pa še nismo slišali, da bi bili naši »državotvorci« kakemu verižniku vsaj las skrivili. Za sedanjí dobiček jim gre Opomba uređ.)

Delavski položaj se vsak dan slabša, na vseh poljih, draginja raste, plače so nezadostne, industrijska kriza zmirom večja, večina delavstva je mrzla, čaka odrešitelja iz tega neznanega stanja. Večin še danes ne more razumeti, da mora biti delavec, strokovno in politično orga-

Iz tovarne za klej v Ljubljani.

Zbrala se je elita »Novočasarjev«, da nam odgovori na naš dopis, objavljen prejšnji teden v »Napreju«. Na podlagi krščanskega načela, so sklenili najprvo zatajiti očetovstvo nad lastnim otrokom ter to očetovstvo naprtiti socialistom. In šli so gospodje ter napisali v »Novem špasi«: Vi sociji ste vzrok žrtvam lanskega leta na Zaloški cesti, vi ste natikali lačne proletarce na bajonete, vi ste pošiljali med nje smrtne kroglice.

Gospodje okoli »Novega Časa«, ali vas je začela peči vest po grehu, ki ste ga naredili nad ubogim delavstvom, da hočete ta greh sedaj naprtiti socialistom? Lopovi! Ali mislite, da je delavstvo, ki je hotelo mirno manifestirati po ljubljanskih ulicah za svoje pravice, že pozabilo, kdo je bil tisti, ki ga je pustil streljati? Gospodje, mi dobro vemo, da je bil takrat,

ko je tekla nedolžna kri na Zaloški cesti, za ministra maziljenec, božji namestnik dr. Korošec, da je bil predsednik deželne vlade za Slovenijo krščanec dr. Brejce.

Vprašamo vas torej, na čigavo povelje so streljali orožniki na popolnoma mirne, neoborožene proletarce; kdo je potem istim orožnikom za njih junaški čin podelil denarne nagrade; ali ni bilo to vse storjeno na povelje klerikalne vlade?

Pa recite, da ne!

Ker govori dopisničec tudi o zapravljanju nabranega denarja, ga prosimo, da pride z imeni na dan, da homo vedeli, kdo naš denar zapravlja pri Janšetu. Vsekakor mora biti gostilna pri Janšetu dopisničku zelo dobro znana, da ve kak denar se tam zapravlja. Najbrže si hođi tudi on hladiti svojo grešno dušo z alkoholom

Ona je žena Zinovjeva, diktatorja v Petrogradu in med vsemi ruskimi despoti najbolj sovražnega in najbolj zaničevanega radi njegove okrutosti in strahopetnosti. Linina nima niti elegance, niti izobrazenosti Kolontajke. Nekateri pravijo, da je preje izdelovala modrece, dočim izjavljajo drugi, da je bila izučena babica. Ona sama pa izjavlja, da je zdravnica. Znana je radi svojega domačega vedenja, svoje nevednosti in svojih ljubezenskih nagnenj. Brez dvoma iz istega vzroka vodi tudi pouk in vzgojo otrok v Petrogradu.

Ko so ji nekega dne povedali, da prevladujejo v neki gotovi šoli najbolj grde perversnosti in da je glavna nadzornica te šole ženska, ki vodi nemoralno življenje, je odgovorila Linina z veliko priprostostjo:

— Vi vendar nočete, da bi ta ženska prenehala delati, kar je pričela v namenu, da pozabi na svoj strašni posel?

Glavna pribočnica te čudne vzgojiteljice je Nikolajeva, prejšnja kuharica.

Človek ne sme misliti, da predstavljata ta dva vzgleda izjemo. Visoko in

nizko v sovjetski državi zavzemajo ženske važna mesta. To dejstvo samoposebi bi bilo mogoče tolažljivo, a atmosfera, katero je ustvaril boljševizem, je tako zmedena in vse tam je izgubilo tako zelo svojo prvotno obliko, da je dobil ta feminizem, pritiran do skrajnosti, značaj strašne bolezni.

V Moskvi vodi deklica, stara devetnajst let, službo za kaznovanje službenih prestopkov. Naj bo njena inteligenca še taka ali taka, vse to nikakor ne opraviči onih, ki so stavili življenja tisoč meščanov in državljanov v njene nezrele roke.

V Rusiji je najti tudi policajke. To so ženske, ki skrbje v Petrogradu za varnost po cestah ter patrolirajo s karabinkami ob svoji strani. Najti je tudi ženske rablje, posebno letske babnice, ki so radevolje prevzele ta strašni posel. Svoj posel, ki jim zagotavlja boljše racije, izvršujejo vestno in metodično. V njih svetlo-modrih očeh ni nikdar odseva groze zgodnjih jutranjih ur, ko usmrtiljo s strelom v tilnik na smrt obsojenega, kojega kri se nato stirdi na njih živinskih rokah.

Najti je tudi sodnice. To so v splošnem prebrisane hčerke naroda ali pa žen-

ske, ki žive na stroške komisarjev. Njih zunanost je še prešla v pregovor. Običene v tako kratke kikle, da so slične škotskim kilts ter v visoke škornje, ki so redkokedaj čisti, ker manjka mazila, zaslišujejo te ženske obtožene s cigareto v ustih in škornji na pisalni mizi. Obsojajo ali oproščajo soglasno s trenutnim razpoloženjem. Njih okrutnost je nezavestna in njih usmiljenost brez razmisleka.

Tudi Čeka, ruska tajna špijunska služba, ima svoje uradnice, špijonke, preiskovalke, tajne emisarke in tako dalje. Vključuje tudi predsednice kot je Jaklova, znana radi svoje strogosti ali Stasova, ki izvira iz družine intelektualcev, ki šteje med svoje člane profesorje in pisatelje. Ženske podpisujejo smrtne obsodbe s svojimi lastnimi rokami in kadar pridejo starši ali sorodniki nesrečnih, da jih prošjo milosti, jih nočejo sprejeti.

To krvoločnost je mogoče razlagati deloma s pomočjo duševne degeneracije in revolucionarnega mysticizma, kajti ženske se bodo do zadnjega držale komunistične veroizpovedi, katero so njih bolj prosvitljeni moški tovariši že pričeli izgubljati.

niziran. Kje je drugje, kakor v organizaciji politični in strokovni odrešitelj iz te bede? Ko bo delavstvo zavedno, ko bo vedelo, kam spada, in ne bo nasledilo limanicam nekih agentov buržoazije, ko bo preprojeno z duhom revolucionarnega razrednega boja, takrat se bo samo rešilo iz kapitalističnih spon, pod katerimi danes ječi, kakor priklenjen pes. Kakor po vseh drugih državah tako mora tudi pri nas priti do tega, da se delavstvo združi v eno enotno fronto proti svojim izkoriščevalcem. Kaj pomaga vsa kritika, posameznih? Delavci, delati je potrebno, mlačnost je treba sresti! Mlačni delavec je večji sovražnik svojih sotrpinov kot pa odkriti kapitalist; tega poznaš, ali drugi ti pade za hrbet v tvojem boju, ki ga vodiš proti izkoriščevalcu. Merodajni krogi ne uvidijo, da propadamo dan za dnem; njih ne briga, kako živi trpin, ali ima kaj jesti in obleke; oni ščitijo onih 5% kapitalistov in verižnikov, masa delavnega ljudstva pri njih ne kriče v poštev. Zmisla nimajo nobenega za ljudstvo, ki mora državi dati vse do krvnega davka. Ničče ne misli v vladnih krogih, zakone sklepajo proti volji ljudske večine, nje glas ne upoštevajo. Korupcija se podpira na vseh koncih in krajih, izkoriščanje cvete v polnem obsegu. Delavstvo, zdrami se! Tvoja rešitev je edino v socializmu, v razrednem boju!

Laško časopisje o umrlem papežu. Zadnje številke italijanskih časopisov proslavljajo umrlega papeža kot italijanskega papeža najmodernejših nazorov. Iskal je vedno stike med Vatikanom in laškim dvorom, vendar zaman. Izrekel pa je na smrtni postelji željo, naj se potruji njegov naslednik, da bo končal z uspehom njegovo brezuspešno delo. Benedikt XV. je vedno ljubil Italijo kot potomec stare italijanske aristokratske obitelji, vzgojen v strogo narodnostnem italijanskem duhu. Po kobariški nesreči je bil nenavadno potrjen in je prosil na tihem Boga, naj čuva njegovo Italijo. — Vse to je naše ljudstvo že davno vedelo in je opombe vredno, da se ni nikoli prav posebno zanimalo za papeža, čeprav je naše nevedno ljudstvo vzgojeno v tako strogem katoliškem duhu kakor menda ne kmalu katero na svetu.

Ljubljana.

Brezuspešna pogajanja. Pogajanja med rudarji in Trboveljsko premogokopno družbo so do sedaj potekla brez uspeha. Navzoči so bili tudi zastopniki vlade, ki pa so se izkazali nad vse pričakovane nevedni. Sicer pa ni čuda, gospodje vsaj ne dobivajo zastoni okoli 40.000 K mesečne plače! Kaj vendar briga nje delavski položaj! Toda mi nismo še izrekli zadnje besede!

Društvo prijateljev humanistične gimnazije vabi k I. rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v torek, 31. jan. ob 15. (3.) pop. v posvet. ozir. risalnici I. drž. gimnazije v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Referat o načrtu zakona za srednje šole. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti. — Odbor.

Iz tobačne tovarne v Ljubljani. Po dolgi borbi smo končno dosegli neko povišanje plač, ki pa ne odgovarja današnjim razmeram. Delavstvo pričakuje, da se vložijo nove zahteve. In sicer pričakuje to od organizacije, ki se čuti dovolj močno, da lahko sama vse napravi. Gospa Zor agitira od oddelka do oddelka dan na dan. Radovedni smo, če po navodilu g. ravnatelja. Ali se pa ga. Zor čuti tako močno, da sme vse reči in vse delati, kar drugim zabranjuje paragraf 18. delavnega reda? G. ravnatelja si usojamo vprašati,

če mu je stvar sploh znana. Naj ukine par. 18. del. reda, ali pa obiske ge. Zor po oddelkih. Opozarjamo pošteno tob. delavstvo, da je ga. predsednica nož na dve plati, ki pa bolj reže delavstvo kot monopolno upravo. — Tobačni delavci.

Profesorsko društvo, sekcija Ljubljana, ima v sredo 1. februarja t. l. ob 9. v risalnici Vodnikove gimnazije v Ljubljani izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: a) Načrt zakona za srednje šole v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev; referira v to svrhu izvoljeni odbor; b) slučajnosti.

Razprava proti poštnim uradnikom, takozvanim »dolarskim princem« se bo pričela 6. februarja 1922 ob pol 9. dopoldne. K razpravi je povabljenih 52 prič. Zbornemu sodišču bo predsedoval in vodi razpravo deželosodni svetnik dr. Skaberne. Na zatožni klopi bo sedelo 9 poštnih uradnikov. Za razpravo proti »dolarskim princem« vlada veliko zanimanje in je gotovo, da bo sodna dvorana do zadnjega kotička polna. Nadejamo se, da bodo prejeli nepošteni uradniki svoje zasluženo plačilo, ker so kradli dolarje na račun našega delavstva v Ameriki, ki je zaman pošiljalo v domovino težko prislužene dolarje.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo je imelo dne 14. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma prav dobro obiskan I. občni zbor, na katerem so sklenili, da se odposlje centralni vladi, predsedstvu skupščine, vsem parlamentarnim klubom in pokrajinski vladi resolucijo, ki zahteva nujne, primerne rešitve stanovanjskega vprašanja in podaja tozadevne predloge.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 25. januarja 1922 ob 20. v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. informacije Sv. Petra cesta šte. 12., pritično, desno.

Zborovanje za нравni prerod naroda. Pretečeno nedeljo se je vršilo v veliki unionski dvorani zborovanje za нравni prerod naroda. Nastopilo je več govornikov, med katerimi se je odlikoval sodrug Bernot po svojem stvarnem govoru. Zborovalci so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo prepoved točenja žganja, revizijo gostilničarskih koncesij, zabranitev poseta gledaliških in kino-predstav nezreli mladini in prosijo vojaške oblasti, naj skrbne za нравno vzgojo vojaštva.

Slovenskega ribarskega društva drugi redni občni zbor se bo vršil na Svečnico ob devetih dopoldne v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Odbor prosi za polnoštevilno udeležbo. Vsak član zastopa lahko pet odsotnih članov. Kot pooblastilo velja lanska izkaznica. Samostojne predloge je priglasiti pismeno pred občnim zborom. — Odbor.

Slikar, ki odjeda domačim umetnikom zaslužek. Prejeli smo iz umetniških krogov: V Ljubljani se mudi slikar Malota, ki je posestnik hiše v Celovcu in Hamburgu, tedaj prav petičen mož, kateremu je že poteklo dovoljenje za bivanje v Jugoslaviji, ki se pa še vedno zadržuje v Ljubljani in odjeda domačim umetnikom-sironikom kruti in zaslužek na ta način, da prevzema slikarska dela. Pri tem njegovem poslu ga podpira neka ugledna gospa iz Šelenburgove ulice. Pričakujemo, da bodo stopili merodajni krogi na prste temu možu, ki je imovit in vrhu vsega še tujec.

Smrtna nesreča vsled alkohola. V nedeljo zvečer se je smrtno ponesrečil pri postaji Kranj 30 let stari samski kurilniški delavec Matej Cof iz Tržiča. Vlak, ki je prihajal iz Tržiča, mu je odrgal obe nogi; prenesli so ga takoi na postajo Kranj, odkoder se ga odpeljali z vlakom v Ljubljano. Umrli pa je že na potu vsied prevelike izgube krvi. Ponesrečeni kurilniški delavec je bil v nedeljo službeno prost in se je zato odpeljal v Kranj, kjer je ves dan popival. Pijan je zašel na tir in zaspal. Ko se je zbudil, je bil brez nog. Delavec, napovejte alkoholu stavko, zgodilo se ne bo potem nič več toliko nesreč, ki spravljajo premnoge rodbine v bedo in lakoto.

Razpoloženi volilni imenik za volitev glavnega odbora za obdelovanje Barja. V mislu zakona z dne 32. avgusta 1877. dež. zak. št. 14 se je sestavil volilni imenik volilcev I. skupine vseh k okrožju mesta Ljubljane spadajočih katastralnih občin in leži od 25. januarja do 23. februarja t. l. pri gospodarskem uradu mestnega magistrata ob uradnih urah vsem opravičencem na vpogled. Prižbo proti volilnemu imeniku je v gorenjem roku vložiti pri mestnem magistratu.

Železničarji! Vrhovno vodstvo koaliranih železničarskih organizacij v Beogradu je dobilo dne 21. t. m. od g. prometnega ministra naslednje pojasnilo o stanju zahtev: 1. Železničarji, ki jim po zakonu pritiče službena obleka, a jo v letih 1920., 1921. niso prejeli, dobijo zato — odškodnino, katere višina še ni določena. 2. Ministrstvo bo gradilo hiše, da pridejo po možnosti vsi železničarji, ki stanujejo v vagonih, v najkrajšem času v stanovanja. Vse ostale zahteve so nerešene. Da bi razmotrivali o nadaljnih korakih koalicije, je vrhovno vodstvo sklenilo, da se bo vršila v nedeljo dne 29. t. m. v Zagrebu javna anketa, katere se bodo udeležili zastopniki koaliranih železničarjev vse države. — Ljubljana, 23. jan. 1922. — Koalicijski odbor.

Celje.

Invalidski dom. Prepotrebno je, da poskrbimo za naše invalide. Uvedli so davek in nič nimamo proti temu, ko so preuredili »šmalno hišo« v invalidski dom. Če pa pomislimo, da nasičujejo reveže z raznimi kapelami in »skušanimi preureditvami«, se pa obregnemo. Postavili so lastno pekarno, a ne zato, da bi pekli za invalide kruh, ampak da so jo zopet podrli. Zaslužili so »neki« obrtniki in invalidi so bili lačni. Napravili so lepo kapelo. Brez nje bi morda vsi poginili. Cere monije in prazen želodec. Le vprašajte invalide, kako mislijo o tem? Ali smo zahtevali tako oskrbo? Ne! Mi zahtevamo zdrava stanovanja in zadostno hrano za reveže, ki so zdravje pustili v svetovni klavnici. Komedijantov in zapravljivcev ljudskega imetja ne rabimo. — Opazovalec.

DELAVEC BREZ DELAVSKEGA ČASOPISA JE KAKOR VOJAK BREZ PUŠKE.

NAROČITE SI IN ŠIRITE SVOJE GLASILO »NAPREJ«.

N. in o. v. e. š. e.

ZAGREBSKE BORZE NE BODO ZATVORILI.

LDU. Beograd, 22. jan. Iz zanesljivega vira se doznava, da so vse vesti o zatvo-

ritivi zagrebske borze izmišljene. Sodí se, da so te vesti izšle iz vrst beograjske čaršije.

TRGOVINSKA POGODBA Z ITALIJO.

LDU. Belgrad, 22. jan. Naš poslanik v Rimu g. Antonijević je došel v Belgrad. Včeraj je dolgo konferiral z ministrom za zunanje stvari dr. Ninčićem. V informiranih krogih se trdi, da je prihod g. Antonijevića v zvezi z nadaljevanjem pogajanj, da se likvidirajo vprašanja, ki so nerešena med našo državo in Italijo. Misli se, da je italijanska vlada sedaj pripravljena povoljno rešiti vsa sporna vprašanja. Med drugim bo Italija v kratkem izpraznila tretjo cono. V Belgradu se pričakuje prihod italijanske delegacije, ki bo nadaljevala pogajanja za sklep trgovinske pogodbe.

VOLJA »KNEZA MIRU« IN PRVA KARDINALSKA SEJA.

LDU. Rim, 22. jan. Papež Benedikt XV. je v svoji poslednji volji določil, da naj bo njegovo truplo v pontifikalni obleki razstavljeno tri ure na papeškem prestolu, nato pa dva dni v cerkvi sv. Petra. Po papeževi smrti je prevzel vodstvo poslov kardinal Gaspari.

LDU. Rim, 22. jan. Kardinalski kolegij je imel pod predsedstvom kardinala — državnega tajnika Gasparija svojo prvo sejo. Razpravljal je o pogrebu papeža in o otvoritvi konklava.

Iz stranke.

Krajevna organizacija SSJ Vič-Glince vabi vse somišljenike na diskusijo o progresivnem davku, ki se bo vršila v četrtek 26. t. m. ob pol 8. zvečer v Delavskem domu. Pred diskusijo ob 7. se bo vršila običajna mesečna odborova seja.

Iz strok. gibanja.

Pozor! Kovinarji naj ne potujejo v Zagreb, da si poiščejo dela v tovarni ključavničarskih in kleparskih izdelkov »Hiršl Zavrtnič«, ker so tamkajšnji sodrugi v stavki. Delodajalec ni hotel ugoditi pravični zahtevi po zvišanju plače. Računamo na delavsko vzajemnost!

Seja centralnega odbora Kovinarjev se bo vršila v četrtek 26. t. m. ob 18. uri. — Načelstvo ODK.

Vestnik Svobode.

Seja centralnega odbora »Svobode« se bo vršila v četrtek 27. januarja ob 20. v tajništvu »Svobode« v Židovski ulici 1, I. nadstropje s sledečim dnevnim redom: Branje zapisnika, poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, slučajnosti.

Vič - Glince. V soboto 29. januarja ob 20. bo nadaljeval univ. prof. g. dr. Veber svoje predavanje o kritiki razvojne teorije. Predavanje se bo vršilo v društveni sobi. V ponedeljek 31. januarja pa ima g. dr. Veber zaključno predavanje o kritiki razvojne teorije istotam in ob 20. Sodrugi, delavci, udeležite se predavanj in privedite tudi svoje prijatelje in znance s seboj.

Zagorje-Hrastnik. Dramatični odsek Del. izobraževalnega društva »Svoboda« podružnica Zagorje ob Savi, uprizori v nedeljo 29. jan. 1922 ob 4. popoldne v dvorani »Konsumnega društva« v Hrastniku Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«. Med odmorji sodeluje godbeni odsek »Svobode« Zagorje. Vstopnina: I. prostor 3 Din., II. prostor 2 Din., stojišče 1.50 Din. Ker je čisti dobiček namenjen za Cankarjev spomenik, vabi najvljudneje odbor »Svobode« k obilni udeležbi.

Šport.

Redna glavna skupščina L. N. P. se bo vršila v soboto dne 28. t. m. ob 20. zvečer v posvetovalnici ljubljanskega magistrata in ne ob 19., kakor je bilo prvotno objavljeno. — Tajnik.

Kulturni vestnik.

»Drama« 4. zvezek je izšel in prinaša naslednjo zanimivo vsebino: Joško Kovič. — Na pot; Silv. Škerl - Gozd; Röttscher - M. S. — Umetnost dramatičnega predstavljanja; Lopez - Škerl - Henri Beque; Karel Širok. — Ob 3. obletnici smrti Ivana Cankarja; Beleške; Spored itd. — »Drama« našim bralcem prav toplo priporočamo. Izdajo jo uprava maribor-

skega Narodnega gledališča in štane posamezna številka 2 in pol dinarja.

UTRINKI.

Strašne razmere so zavladale v Ameriki, posebno pa v velikih ameriških mestih.

Ropi, umori, tatvine, sleparije, družinski škandali, — kdo bi jih preštel, kdo bi jih vse navedel!

Takozvana visoka družba ne ve, kako bi preganjala čas in zapravljala iz siromakov iztisnjene dolarje.

Hujše ni moglo biti v Rimu za časa Nerona in ne pred francosko revolucijo v Parizu. Na eni strani se je razbahala razuzdanost v vsej svoji sifilistični nagoti, iz lakote, stradanja in omalovaževanja je pa pognal zločin. Svojih malikovcev nima samo v postopaških vrstah. Celo ljudje iz vladnih in uradnih krogov se mu klanjajo.

Vera je v nevarnosti — kriče nekateri.

Tudi najboljša lokomotiva ni varna, če jo kak blaznež drvi.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA SNODE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Citajte velezanimivo študijo **Dr. Oto Bauer - Uratnik Pot k Socijalizmu.**

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJ«.

Najbolja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC, Ljubljana, Milšerjeva ulica št 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Učenca

za brivsko obrt

sprejme takoj Anton Filipič, brivec v Črni pri Prevaljah.

KORANIT

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. Tovarna v Karlovcu (Hrvatska).

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

F. Hočevar, Moste p. Žirovnica, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju, zahtevajte oferte.

Občno konsumno društvo v Trbovljah

išče zanesljivega

skladiščnika

izučenega v manufakturi in špeceriji z večletno prakso. Biti mora vojašine prost. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Slovenska eskomptna banka

Kapital: 20,000 000 kron. Ljubljana, Selenburgova ulica 1. Rezerve okrog 6,000.000 K.

Podružnice:

Novomesto in Rakek.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulanineje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.